

[Žmogaus kova prieš valdžią - tai atminties kova prieš užmaršumą](#) :: Your Favorite Site

Interneto piratai vėliavos nenuleidžia

Visame pasaulyje kova su interneto piratais, ir neviltį varančiais legalios produkcijos gamintojus ir platintojus, vis intensyvesnė, tačiau nė kiek nelengvesnė.

Noras įteisinti drastišką kovą susilaukia didžiulių prieštaravimų - pasaulinio garso tinklalapiai protestuoja prieš JAV ketinamus priimti antipiratinis įstatymus, o lietuviai niekaip nenori palaikyti Lietuvos antipiratinės veiklos asociacijos (LANVA) pastangų. Specialistams atliekant monitoringą paaiškėjo, jog šiuo metu piratavimo atvejų nei mažėja, nei daugėja, tačiau plėtėja jo mastai. Rekomenduoja piratauti Kompanijos "Microsoft" užsakymu buvo atlikti "Slaptojo pirkėjo" tyrimai. Jų rezultatai parodė, kad kas trečias kompiuterių pardavėjas Lietuvoje atvirai rekomenduoja klientams įsidiesti nelegalias programas kaip alternatyvą originalių programų įsigijimui, o kas penktas pardavėjas asmeniškai sutinka į klientų kompiuterius įdėti nelegalią programinę įrangą. Nors nesąžiningų pardavėjų darbdaviams gresia baudos iki 6,5 mln. Lt arba įmonės likvidavimas, o patys nelegalios programinės įrangos platintojai gali netekti laisvės iki 3 metų. Advokatų profesinės bendrijos "Pranckevičius ir partneriai" ("Baltic Law Office"), atstovaujanti tarptautinei organizacijai BSA Lietuvoje, advokatas Andrius Pranckevičius teigė, jog šalia administracinės ar baudžiamosios atsakomybės yra taikoma ir civilinė atsakomybė - privalomas nuostolių atlyginimas arba kompensacijos sumokėjimas už atliktus autorių teisių pažeidimus autorių teisių turėtojui. Lietuvos įstatymai suteikia autorių teisių turėtojui teisę reikalauti kompensacijos iki 130 000 Lt. A. Pranckevičius atkreipė dėmesį, kad piratavimas daro milžinišką žalą tiek vartotojams, tiek šalies ekonomikai. Skirtingai nuo kitų Europos Sąjungos šalių, Lietuvoje pastaraisiais metais piratavimo rodiklis nemažėjo ir siekė 54 proc. 2010 m. Lietuvoje neteisėtai naudojamos kompiuterių programinės įrangos vertė išaugo 22,6 proc. - nuo 31 iki 38 mln. JAV dolerių (apie 96 mln. Lt). Nuo šios sumos nėra sumokami mokesčiai į valstybės biudžetą, nelegalios programinės įrangos platinimas neigiamai veikia darbo rinką ir sąžiningo verslo plėtrą. Ne ką mažesni piratavimo mastai ne tik programinės įrangos, bet ir įvairių kūrinių nelegalaus platinimo srityje. "Lietuvoje nėra labai daug puslapių, kurie platintų legalią produkciją. Jie kovą su piratais pralaimi, mat pastariesiems nereikia investuoti pernelyg daug pinigų savo nelegaliam verslui palaikyti. Tuo tarpu legalieji leidžia didžiules sumas, bet tai nepadedą", - teigia LANVA prezidentas Vytautas Simanavičius. Beje, ne per seniausiai pasirodė žinia, kad Lietuvoje dar labiau sumažės legalios produkcijos platintojų - bankrutuoja dvidešimtmetį veikusi bendrovė "Bomba", po truputį išsikrausto įrašais prekiaavusios "Muzikos bombos" parduotuvės. Kova vyksta sausio pradžioje pasirodė pranešimų apie Lietuvoje nubaustą vieną tinklalapio savininką ir į tinklalapį nelegalią produkciją talpinusį bei už tai atlygį gavusį asmenį. Šiai bylai duomenis padėjo surinkti LANVA. Asociacijos prezidentas nebuvo linkęs akcentuoti būtent šios bylos, mat, pasak jo, tokių ir panašių atvejų šiuo metu yra daug. Anot V. Simanavičiaus, analizuojant ir atliekant monitoringą paaiškėjo, jog šiuo metu piratavimo atvejų nei mažėja, nei daugėja, tačiau plėtėja jo mastai. Nelegaliu produkcijos platinimu užsiimančius asmenis administruoja ne po vieną, o po kelis tinklalapius. Kol policijos tyrimai vyksta dėl vieno, piratai atidaro kitus, nes mano, kad niekas nieko nepadarys. Dažniausiai vartotojai įtraukiami į ketelį mažesnių tinklalapių su siauresniu turiniu, o norintieji daugiau su vadinamųjų "banerių" pagalba viliojami į pagrindinį tinklalapį. Jeigu mažesniuose tinklalapiuose parsiūsi ar peržiūrėti produkciją nieko nekainuoja, tai pagrindiniame, pasak V. Simanavičiaus, jau prašoma atlygio. Taip daromas nelegalus verslas. Vienas pagrindinių LANVA ir legalios produkcijos platintojų "priešu" - tinklalapis Linkomanija.net. Būtent jis dirba nelegalaus verslo principu, mat iš vartotojų imami pinigai šiam tinklalapiui šiuo metu yra iškeltos dvi bylos. Jį LANVA ne kartą prašė užblokuoti, tačiau Seimo Informacinės visuomenės plėtros komitetas tam nesiryžo, nes Lietuvoje iki galo nėra nustatytos tokių veiksmų procedūros ir reglamentai. "Išoriškai žiūrint, teisinė bazė lyg ir yra, tačiau kai pradėti dirbti praktiškai, pamatai, kad iš to gražaus sudėliojimo išlenda įvairūs trūkumai. Tačiau niekas tuo nesibaigia. Tiek asociacija, tiek komitetas dirba, ir kovą jungiasi ir Kultūros ministerija", - pasakojo V. Simanavičius. Kalčiamsi platintojai Asociacijos pirmininko teigimu, kai buvo bendraujama su Kultūros ministerijos atstovais, kalbant apie pažeidimus didžiausias dėmesys atkreiptas į interneto piratų pinigines lėšas. Jeigu nelegalus tinklalapis nėra blokuojamas, jis ir toliau renka lėšas savo nelegaliam verslui vystyti. Užblokavus serverius prie pinigų nebūtų prieinama ir išsilaukyti ilgai nepavyktų. Be to, piratų sukauptos lėšos, anot V. Simanavičiaus, turėtų patekti į autorių, kurių teisės buvo pažeistos, rankas. Tam, kad tai pavyktų padaryti, reikia pakeitimų teisinėje srityje. LANVA, Vidaus reikalų ministerijos, policijos atstovų susitikime diskutuota ir nuspręsta sudaryti specialią darbo grupę, kuri peržiūrėtų reglamentus, procedūras ir, esant reikalui, galėtų inicijuoti įstatymų keitimą. Pasak V. Simanavičiaus, darančiuosius verslą iš piratavimo reikia kontroliuoti griežčiausiai, nors iš įstatymo pusės žiūrint visi yra kalti - ir tie, kurie siunčiasi "torrent" tipo failą, ir tie, kurie tame tinklalapyje tais failais dalinasi su kitais, ir tie, kurie administruoja tinklalapį. "Iš mūsų asociacijos pusės žiūrint, aktualiausi tie, kurie administruoja tinklalapius, nes, pavyzdžiui, Rusijoje buvo atlikti tyrimai, kurie parodė, jog 80 procentų vartotojų nežino, kad tinklalapiai, kuriuose sudėta produkcija ir ja jie vienaip ar kitaip naudojasi, yra nelegalūs", - teigė LANVA pirmininkas. Anot jo, būtent todėl, kad dauguma vartotojų dažnai nežino, kad naudojami nelegaliu turiniu, reikia visuomenę šviesti. O tam jau reikalinga valstybės politika. "Visuomenės švietimas - ne vien asociacijos reikalas ir noras. Smagu, kad Kultūros ministerija taip pat ruošiasi prisidėti. Jos prioritetas bus ir vartotojų švietimas. Asociacija rengia seminarus teisės saugos pareigūnams. Valstybė pagaliau atidžiau žiūri į tą reikalą. Be to, vyksta bendravimas ir su interneto paslaugų teikėjais. Būna, kad jie patys kreipiasi, domisi, ar kas nors vieną ar kitą nelegalių puslapių atžvilgiu daroma, nes jie trukdo jų legaliam verslui", - teigė LANVA prezidentas. Priešinis Nepaisant, kad asociacija siekia apginti autorių teisių turėtojus, atsiranda gausybė nepatenkintų žmonių. Besipriešinantys LANVA veiklai tikina, jog jų darbo metodai netinkami, pažeidžiantys duomenų apsaugos įstatymus, kad jie patys piratauja norėdami pričiupti pažeidėjus ir panašiai. "Čia paprasčiausia subjektyvi žmonių nuomonė. Be to, dar ir įstatymo nežinojimas. Mes prieš pradėdami veiklą kreipėmės į Duomenų apsaugos inspekciją ir kitokias institucijas, gavome visus atsakymus - įstatymų nepažeidžiame. Lygiai taip pat ir renkant duomenis - leidimą gavome iš pačių teisių turėtojų, kad, norėdami apginti jų kūrinius, galėtume jais naudotis. Vartotojai visada nori nemokamo saldainiuko, todėl didelis priešiškas visą laiką bus. Nekreipiame į tai dėmesio, dirbame kaip dirbė, ir rezultatai po truputį ryškėja", - skeptikams atkerta V. Simanavičius. Kova užsienyje Praėjusią savaitę JAV pradėti svarstyti įstatymo projektai "Stop Online Piracy Act" (SOPA) ir "PROTECT-IP Act" (PIPA), kuriais tikimasi pažaboti piratavimą bei apsaugoti autorių teises ir legalų verslą. Tokie svarstymai susilaukė nepasitenkinimo. Pasauliniai interneto puslapiai surengė virtualų streiką. Neveikė gausybė internetinių puslapių, tarp kurių - ir anglakalbė interneto enciklopedijos "Wikipedia" versija. Prie protesto akcijos prisidėjo ir gigantas "Google" bei kiti gerai žinomi vardai. Taip protestuota, mat bijoma, kad įsigaliojus įstatymui bus įteisinta griežta cenzūra, įvesti juodieji sąrašai, galiausiai priversiantys išsijungti daugybei interneto puslapių. Minėtas streikas suveikė - SOPA įstatymo svarstymas buvo sustabdytas, dėl PIPA bus apsispręsta sausio pabaigoje.

Date created: 2012/01/25-